Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης»

(2020/C 324/11)

Γενικός εισηγητής: Vojko OBERSNEL (HR/PES), αιρετό μέλος τοπικής εκτελεστικής αρχής: Δήμος Ριγιέκα

Έγγραφα αναφοράς: Πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη θέσπιση του Ταμείου Δίκαιης Μετάβασης

COM(2020) 22 final

Τροποποιημένη πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τον καθορισμό κοινών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο+, το Ταμείο Συνοχής και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας, και δημοσιονομικών κανόνων για τα εν λόγω Ταμεία και για το Ταμείο Ασύλου και Μετανάστευσης, το Ταμείο Εσωτερικής Ασφάλειας και το Μέσο για τη Διαχείριση των Συνόρων και των Θεωρήσεων

COM(2020) 23 final

Τροποποιημένη πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη θέσπιση του Ταμείου Δίκαιης Μετάβασης

COM(2020) 460 final

I. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΕΣ ΤΡΟΠΟΛΟΓΙΕΣ

Πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη θέσπιση του Ταμείου Δίκαιης Μετάβασης

COM(2020) 22 final

Τροπολογία 1

Αιτιολογική σκέψη 13

Κείμενο που προτείνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
Για περισσότερη ευελιξία στον προγραμματισμό των πόρων του ΤΔΜ στο πλαίσιο του στόχου «Επενδύσεις στην απασχόληση και την ανάπτυξη», θα πρέπει να υπάρχει η δυνατότητα κατάρτισης ενός αυτόνομου προγράμματος του ΤΔΜ ή η δυνατότητα προγραμματισμού των πόρων του ΤΔΜ για μία ή δύο ειδικές προτεραιότητες στο πλαίσιο ενός προγράμματος υποστηριζόμενου από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ), το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο+ (ΕΚΤ+») ή το Ταμείο Συνοχής. Σύμφωνα με το άρθρο 21α του κανονισμού (ΕΕ) [νέος ΚΚΔ], οι πόροι του ΤΔΜ ***θα πρέπει*** να ενισχυθούν με συμπληρωματική χρηματοδότηση από το ΕΤΠΑ και το ΕΚΤ+. Τα αντίστοιχα ποσά που θα μεταφερθούν από το ΕΤΠΑ και το ΕΚΤ+ θα πρέπει να συνάδουν με το είδος των πράξεων που καθορίζονται στα εδαφικά σχέδια δίκαιης μετάβασης.	Για περισσότερη ευελιξία στον προγραμματισμό των πόρων του ΤΔΜ στο πλαίσιο του στόχου «Επενδύσεις στην απασχόληση και την ανάπτυξη», θα πρέπει να υπάρχει η δυνατότητα κατάρτισης ενός αυτόνομου προγράμματος του ΤΔΜ ή η δυνατότητα προγραμματισμού των πόρων του ΤΔΜ για μία ή δύο ειδικές προτεραιότητες στο πλαίσιο ενός προγράμματος υποστηριζόμενου από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ), το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο+ (ΕΚΤ+») ή το Ταμείο Συνοχής. Σύμφωνα με το άρθρο 21α του κανονισμού (ΕΕ) [νέος ΚΚΔ], οι πόροι του ΤΔΜ ***μπορούν*** να ενισχυθούν με συμπληρωματική χρηματοδότηση από το ΕΤΠΑ και το ΕΚΤ+. Τα αντίστοιχα ποσά που θα μεταφερθούν από το ΕΤΠΑ και το ΕΚΤ+ θα πρέπει να συνάδουν με το είδος των πράξεων που καθορίζονται στα εδαφικά σχέδια δίκαιης μετάβασης.

Αιτιολογία

Το ΤΔΜ είναι μια πολιτική πρόταση που θα πρέπει να προστεθεί μόνο στον υφιστάμενο προϋπολογισμό για τη συνοχή. Οι περισσότερες από τις δραστηριότητες που προτείνεται να υποστηριχθούν από το ΤΔΜ (άρθρο 4) θα μπορούσαν στην πράξη να χρηματοδοτηθούν στο πλαίσιο των στόχων πολιτικής 1 και 2 μέσω του ΕΤΠΑ και του ΕΚΤ +.

Τροπολογία 2

Άρθρο 2

Κείμενο που προτείνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
Σύμφωνα με το άρθρο [4 παράγραφος 1] δεύτερο εδάφιο του κανονισμού (ΕΕ) [νέος ΚΚΔ], το ΤΔΜ συμβάλλει στον ενιαίο ειδικό στόχο «να δοθεί η δυνατότητα στις περιφέρειες και τους ανθρώπους να αντιμετωπίσουν τις κοινωνικές, οικονομικές και περιβαλλοντικές επιπτώσεις της μετάβασης προς μια κλιματικά ουδέτερη οικονομία».	Σύμφωνα με το άρθρο [4 παράγραφος 1] δεύτερο εδάφιο του κανονισμού (ΕΕ) [νέος ΚΚΔ], το ΤΔΜ συμβάλλει στον ενιαίο ειδικό στόχο «να δοθεί η δυνατότητα στις περιφέρειες και τους ανθρώπους να αντιμετωπίσουν τις κοινωνικές, οικονομικές και περιβαλλοντικές επιπτώσεις της μετάβασης προς μια κλιματικά ουδέτερη οικονομία»***, σύμφωνα με τους στόχους της Συμφωνίας του Παρισιού, τον στόχο της ΕΕ για την κλιματική ουδετερότητα έως το 2050 και τους στόχους μείωσης των εκπομπών για το 2030***.

Αιτιολογία

Ο στόχος του Ταμείου θα πρέπει να αναφέρεται σαφώς στους στόχους της συμφωνίας του Παρισιού, στον στόχο της ΕΕ για κλιματική ουδετερότητα έως το 2050 και στους στόχους μείωσης των εκπομπών για το 2030.

Τροπολογία 3

Άρθρο 3 παράγραφος 1

Κείμενο που προτείνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
1. Το ΤΔΜ ***υποστηρίζει τον στόχο «Επενδύσεις στην απασχόληση και την ανάπτυξη» σε όλα τα κράτη μέλη***.	1. Το ΤΔΜ ***χρηματοδοτεί τις κοινωνικές, κοινωνικοοικονομικές και περιβαλλοντικές επιπτώσεις της μετάβασης στις πλησιέστερες περιοχές ή δραστηριότητες.***

Αιτιολογία

Αυτονόητη.

Τροπολογία 4

Άρθρο 4 παράγραφος 2

Κείμενο που προτείνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
2. Σύμφωνα με την παράγραφο 1, το ΤΔΜ υποστηρίζει ***αποκλειστικά*** τις ακόλουθες δραστηριότητες:	2. Σύμφωνα με την παράγραφο 1, το ΤΔΜ υποστηρίζει τις ακόλουθες δραστηριότητες:
(α) παραγωγικές επενδύσεις σε ΜΜΕ, συμπεριλαμβανομένων των νεοφυών επιχειρήσεων, που οδηγούν σε οικονομική διαφοροποίηση και μετατροπή·	α) παραγωγικές ***και βιώσιμες*** επενδύσεις σε ΜΜΕ, συμπεριλαμβανομένων των νεοφυών επιχειρήσεων, που οδηγούν σε οικονομική διαφοροποίηση και μετατροπή·
(β) επενδύσεις στην ίδρυση νέων επιχειρήσεων, μεταξύ άλλων μέσω εκκολαπτηρίων επιχειρήσεων και συμβουλευτικών υπηρεσιών·	β) επενδύσεις στην ίδρυση νέων επιχειρήσεων ***σχετικών με τη μετάβαση στη βιώσιμη ανάπτυξη***, μεταξύ άλλων μέσω εκκολαπτηρίων επιχειρήσεων και συμβουλευτικών υπηρεσιών·

Κείμενο που προτείνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
(γ) επενδύσεις σε δραστηριότητες έρευνας και καινοτομίας και προώθηση της μεταφοράς προηγμένων τεχνολογιών·	γ) επενδύσεις σε δραστηριότητες ***βιώσιμης*** έρευνας και καινοτομίας και προώθηση της μεταφοράς προηγμένων τεχνολογιών·
(δ) επενδύσεις στην ανάπτυξη τεχνολογίας και υποδομών για οικονομικά προσιτή καθαρή ενέργεια, στη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου, στην ενεργειακή απόδοση και στις ανανεώσιμες μορφές ενέργειας·	δ) επενδύσεις στην ανάπτυξη τεχνολογίας ***και κοινωνικών*** υποδομών για οικονομικά προσιτή καθαρή, ***ασφαλή και βιώσιμη*** ενέργεια, στη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου, στην ενεργειακή απόδοση και στις ανανεώσιμες μορφές ενέργειας·
(ε) επενδύσεις στην ψηφιοποίηση και την ψηφιακή συνδεσιμότητα·	ε) επενδύσεις ***για τη στήριξη της εφαρμογής της οδηγίας 2018/2001 της ΕΕ σχετικά με την προώθηση της χρήσης ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές (άρθρο 15 παράγραφος 3), της οδηγίας 2010/31 για την ενεργειακή απόδοση των κτιρίων (άρθρα 9 και 11) και της οδηγίας 2012/27 της ΕΕ για την ενεργειακή απόδοση (άρθρο 14.4)***·
(στ) επενδύσεις στην αναγέννηση και απορρύπανση εκτάσεων, σε σχέδια αποκατάστασης του εδάφους και αναπροσαρμογής της χρήσης·	***(στ) επενδύσεις*** στην ψηφιοποίηση και την ψηφιακή συνδεσιμότητα·
(ζ) επενδύσεις στην ενίσχυση της κυκλικής οικονομίας, μεταξύ άλλων μέσω της πρόληψης και της μείωσης αποβλήτων, μέσω της αποδοτικής χρήσης των πόρων, της επαναχρησιμοποίησης, της επισκευής και της ανακύκλωσης·	***ζ)*** επενδύσεις στην αναγέννηση και απορρύπανση εκτάσεων, σε σχέδια αποκατάστασης του εδάφους και αναπροσαρμογής της χρήσης, ***σύμφωνα με την αρχή «ο ρυπαίνων πληρώνει», όπως ορίζεται στο άρθρο 2 παράγραφος 122 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 651/2014 της Επιτροπής, της 17ης Ιουνίου 2014, για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων ως συμβατών με την εσωτερική αγορά κατ' εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης***·
η) αναβάθμιση δεξιοτήτων και απόκτηση νέων δεξιοτήτων από ***τους εργαζομένους***·	***η)*** επενδύσεις στην ενίσχυση της κυκλικής οικονομίας, μεταξύ άλλων μέσω της πρόληψης και της μείωσης αποβλήτων, μέσω της αποδοτικής χρήσης των πόρων, της επαναχρησιμοποίησης, της επισκευής και της ανακύκλωσης·
θ) συνδρομή για την αναζήτηση εργασίας σε όσους αναζητούν εργασία·	***θ)*** αναβάθμιση δεξιοτήτων και απόκτηση νέων δεξιοτήτων από ***το εργατικό δυναμικό***·
ι) ενεργητική συμπερίληψη των αναζητούντων εργασία·	***ι)*** συνδρομή για την αναζήτηση εργασίας σε όσους αναζητούν εργασία·
ια) τεχνική βοήθεια.	***ια)*** ενεργητική συμπερίληψη των αναζητούντων εργασία·
	ιβ) ***οποιεσδήποτε άλλες ειδικές δραστηριότητες, όπως διαμορφώνονται κατόπιν συμφωνίας μεταξύ των αρμόδιων τοπικών και περιφερειακών αρχών για την οικεία επικράτεια, του κράτους μέλους και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, οι οποίες συνάδουν με τις στρατηγικές τοπικής ανάπτυξης και συμβάλλουν στη μετάβαση προς μια ουδέτερη, από πλευράς ανθρακούχων εκπομπών, οικονομία της ΕΕ έως το 2050***·
	ιγ) τεχνική βοήθεια.

Αιτιολογία

— Κάθε επένδυση στον τομέα της προστασίας του περιβάλλοντος θα πρέπει να τηρεί τον κανόνα σύμφωνα με τον οποίο το κόστος των μέτρων για την αντιμετώπιση της ρύπανσης θα πρέπει να βαρύνει το μέρος που προκάλεσε τη ρύπανση.

— Η αναβάθμιση των δεξιοτήτων και η επανειδίκευση δεν θα πρέπει να περιορίζονται στους εργαζόμενους, αλλά θα πρέπει επίσης να περιλαμβάνουν την κατάρτιση ανέργων, των ατόμων που αναζητούν εργασία κ.λπ. για θέσεις εργασίας στην πράσινη οικονομία.

— Επιδιώκεται, επομένως, η εξασφάλιση μεγαλύτερης ευελιξίας στην επιλογή του έργου προς υποστήριξη, εφόσον συμφωνούν τόσο οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές της οικείας επικράτειας, όσο και το κράτος μέλος και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Τροπολογία 5

Άρθρο 5 στοιχείο α)

Κείμενο που προτείνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
α) τον παροπλισμό ***ή*** την κατασκευή ***πυρηνικών σταθμών*** ηλεκτροπαραγωγής·	α) τον παροπλισμό, την κατασκευή ***ή οποιαδήποτε άλλη μορφή επένδυσης σε πυρηνικούς σταθμούς*** ηλεκτροπαραγωγής·

Αιτιολογία

Αυτονόητη.

Τροπολογία 6

Άρθρο 5 στοιχείο δ)

Κείμενο που προτείνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
δ) επενδύσεις που σχετίζονται με την παραγωγή, την επεξεργασία, τη διανομή, την αποθήκευση ή την καύση ορυκτών καυσίμων·	δ) τις επενδύσεις που σχετίζονται με ***την εξόρυξη,*** την παραγωγή, την επεξεργασία, τη διανομή, την αποθήκευση ή την καύση ορυκτών καυσίμων, ***συμπεριλαμβανομένου του ανοίγματος νέων ανθρακωρυχείων***·

Αιτιολογία

Το ΤΔΜ δεν θα πρέπει να υποστηρίζει το άνοιγμα ή την επαναλειτουργία ανθρακωρυχείων, αλλά ο περιορισμός αυτός δεν θα πρέπει να επεκταθεί και σε άλλα είδη εξόρυξης (μέταλλα, βιομηχανικά ορυκτά, διακοσμητικά πετρώματα κ.λπ.), που αποτελούν μια οικονομική δραστηριότητα που δημιουργεί ποιότητα, μακροχρόνια απασχόληση.

Τροπολογία 7

Προσθήκη παραγράφου στο τέλος του άρθρου 5

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
	Δεν χορηγείται στήριξη σε δραστηριότητες σε περιφέρεια NUTS 3 όπου έχει προγραμματιστεί η λειτουργία νέου ορυχείου άνθρακα, λιγνίτη ή πετρελαιούχου σχιστόλιθου ή πεδίου εξόρυξης τύρφης, ούτε ακόμη η επαναλειτουργία προσωρινά παροπλισμένου ορυχείου άνθρακα, λιγνίτη ή πετρελαιούχου σχιστόλιθου ή πεδίου εξόρυξης τύρφης κατά τη διάρκεια του προγράμματος και βάσει εδαφικού σχεδίου δίκαιης μετάβασης.

Αιτιολογία

Ο στόχος της στήριξης είναι να βοηθήσει στη μετάβαση προς μια ουδέτερη, από πλευράς ανθρακούχων εκπομπών, οικονομία, η οποία αποκλείει τόσο τη λειτουργία νέων ορυχείων και/ή εξόρυξης τύρφης όσο και την επαναλειτουργία των υφιστάμενων.

Τροπολογία 8

Άρθρο 6 παράγραφος 1 δεύτερο εδάφιο

Κείμενο που προτείνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
Η Επιτροπή εγκρίνει πρόγραμμα μόνον όταν η ταυτοποίηση των εδαφών που επηρεάζονται αρνητικά σε μεγαλύτερο βαθμό από τη διαδικασία μετάβασης, τα οποία περιλαμβάνονται στο οικείο εδαφικό σχέδιο δίκαιης μετάβασης, αιτιολογείται δεόντως και το οικείο εδαφικό σχέδιο δίκαιης μετάβασης συνάδει με το εθνικό σχέδιο του ενδιαφερόμενου κράτους μέλους για την ενέργεια και το κλίμα.	Η Επιτροπή εγκρίνει πρόγραμμα μόνον όταν η ταυτοποίηση των εδαφών που επηρεάζονται αρνητικά σε μεγαλύτερο βαθμό από τη διαδικασία μετάβασης, τα οποία περιλαμβάνονται στο οικείο εδαφικό σχέδιο δίκαιης μετάβασης, αιτιολογείται δεόντως και το οικείο εδαφικό σχέδιο δίκαιης μετάβασης ***δεσμεύεται για τους στόχους της συμφωνίας του Παρισιού, τον στόχο της ΕΕ για κλιματική ουδετερότητα έως το 2050 και τους στόχους μείωσης έως το 2030, συνάδει με τις εδαφικές στρατηγικές που αναφέρονται στο άρθρο [23] του κανονισμού (ΕΕ) [νέος κανονισμός ΚΚΔ],*** το εθνικό σχέδιο του ενδιαφερόμενου κράτους μέλους για την ενέργεια και το κλίμα ***και τον ευρωπαϊκό πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων***.

Τροπολογία 9

Άρθρο 6 παράγραφος 2

Κείμενο που προτείνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
Η προτεραιότητα ή προτεραιότητες του ΤΔΜ περιλαμβάνει/-ουν τους πόρους του ΤΔΜ που αποτελούνται από το σύνολο ή μέρος των κονδυλίων του ΤΔΜ για τα κράτη μέλη και τους πόρους ***που μεταφέρονται*** σύμφωνα με το άρθρο [21α] του κανονισμού (ΕΕ) [νέος ΚΚΔ]. Το ***σύνολο*** των πόρων του ΕΤΠΑ και του ΕΚΤ+ που μεταφέρονται στην προτεραιότητα του ΤΔΜ είναι ***τουλάχιστον μιάμιση φορά το ποσό*** της υποστήριξης του ΤΔΜ στην προτεραιότητα αυτή, ***αλλά δεν υπερβαίνει το τριπλάσιο ποσό της εν λόγω υποστήριξης***.	Η προτεραιότητα ή προτεραιότητες του ΤΔΜ περιλαμβάνει/-ουν τους πόρους του ΤΔΜ που αποτελούνται από το σύνολο ή μέρος των κονδυλίων του ΤΔΜ για τα κράτη μέλη και τους πόρους ***που οι διαχειριστικές αρχές ενδέχεται να αποφασίσουν να μεταφέρουν*** σύμφωνα με το άρθρο [21α] του κανονισμού (ΕΕ) [νέος ΚΚΔ]. Το ***ποσό*** των πόρων του ΕΤΠΑ και του ΕΚΤ+ που ***πρόκειται να μεταφερθούν στο*** ΤΔΜ ***δεν πρέπει να είναι πάνω από μιάμιση φορά του ποσού*** της υποστήριξης του ΤΔΜ στην προτεραιότητα αυτή.

Αιτιολογία

Θα πρέπει να δοθεί στα κράτη μέλη μεγαλύτερη ευελιξία όσον αφορά τον καθορισμό των ποσών προς μεταφορά από το ΕΤΠΑ και το ΕΚΤ + στο ΤΔΜ. Με τον τρόπο αυτό, θα περιοριστούν επίσης οι πιθανές αποδεσμεύσεις σε περίπτωση χαμηλής ικανότητας απορρόφησης στα εδάφη που πλήττονται περισσότερο.

Τροπολογία 10

Προσθήκη υποπαραγράφου στο τέλος του άρθρου 6 παράγραφος 2

Κείμενο που προτείνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
	Η Επιτροπή εγκρίνει μόνο μεταφορές πόρων του ΕΤΠΑ και του ΕΚΤ+ σε προτεραιότητα του ΤΔΜ όταν το συνολικό ποσό της μεταφοράς δεν υπερβαίνει το 20 % του αρχικού κονδυλίου του επιχειρησιακού προγράμματος ΕΤΠΑ και ΕΚΤ+ (υπολογιζόμενου ανά ταμείο).

Αιτιολογία

Ευθυγράμμιση του νομοθετικού κειμένου με την αιτιολογική έκθεση.

Τροπολογία 11

Άρθρο 7 παράγραφος 1

Κείμενο που προτείνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
1. Τα κράτη μέλη καταρτίζουν, μαζί με τις αρμόδιες αρχές των οικείων εδαφών, ένα ή περισσότερα εδαφικά σχέδια δίκαιης μετάβασης που καλύπτουν ένα ή περισσότερα επηρεαζόμενα εδάφη τα οποία αντιστοιχούν στις εδαφικές μονάδες επιπέδου ***3*** της κοινής ονοματολογίας των εδαφικών στατιστικών μονάδων («περιφέρειες επιπέδου NUTS ***3***»), η οποία θεσπίστηκε με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1059/2003 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 868/2014 της Επιτροπής, ή σε μέρη αυτών, σύμφωνα με το υπόδειγμα που παρουσιάζεται στο παράρτημα ΙΙ. Τα εν λόγω εδάφη είναι εκείνα που επηρεάζονται αρνητικά σε μεγαλύτερο βαθμό με βάση τις οικονομικές και κοινωνικές επιπτώσεις που απορρέουν από τη μετάβαση, ιδίως με βάση τις αναμενόμενες απώλειες θέσεων εργασίας στην παραγωγή και χρήση ορυκτών καυσίμων και τις ανάγκες μετασχηματισμού των παραγωγικών διεργασιών βιομηχανικών εγκαταστάσεων με τη μεγαλύτερη ένταση εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου.	1. Τα κράτη μέλη καταρτίζουν, μαζί με τις αρμόδιες αρχές των οικείων εδαφών, ένα ή περισσότερα εδαφικά σχέδια δίκαιης μετάβασης που καλύπτουν ένα ή περισσότερα επηρεαζόμενα εδάφη τα οποία αντιστοιχούν στις εδαφικές μονάδες επιπέδου ***2*** της κοινής ονοματολογίας των εδαφικών στατιστικών μονάδων («περιφέρειες επιπέδου NUTS ***2***»), η οποία θεσπίστηκε με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1059/2003 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 868/2014 της Επιτροπής, ή σε μέρη αυτών, σύμφωνα με το υπόδειγμα που παρουσιάζεται στο παράρτημα ΙΙ. Τα εν λόγω εδάφη είναι εκείνα που επηρεάζονται αρνητικά σε μεγαλύτερο βαθμό με βάση τις οικονομικές και κοινωνικές επιπτώσεις που απορρέουν από τη μετάβαση, ιδίως με βάση τις αναμενόμενες απώλειες θέσεων εργασίας στην παραγωγή και χρήση ορυκτών καυσίμων και τις ανάγκες μετασχηματισμού των παραγωγικών διεργασιών βιομηχανικών εγκαταστάσεων με τη μεγαλύτερη ένταση εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου.

Αιτιολογία

Οι αρνητικές δευτερογενείς επιπτώσεις της μετάβασης δεν θα περιοριστούν σε εδάφη επιπέδου NUTS 3, αλλά θα επηρεάσουν πιθανότατα και τις γύρω περιοχές. Για τον λόγο αυτό, και για την απλούστευση της διακυβέρνησης, ενδείκνυται να επικεντρωθεί η στήριξη σε επίπεδο NUTS 2.

Τροπολογία 12

Άρθρο 7 παράγραφος 2 στοιχείο β) (νέο)

Κείμενο που προτείνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
	(β) (νέο) σαφή δέσμευση για κοινωνικά ισορροπημένη και δίκαιη μετάβαση στην εφαρμογή της συμφωνίας του Παρισιού·

Αιτιολογία

Τα εδαφικά σχέδια δίκαιης μετάβασης θα πρέπει να εγκρίνονται μόνον εφόσον περιλαμβάνουν σαφή δέσμευση για την επίτευξη των στόχων της συμφωνίας του Παρισιού, όπως τονίστηκε από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο στις 18 Οκτωβρίου 2019.

Τροπολογία 13

Άρθρο 7 παράγραφος 2 στοιχείο γ) (νέο)

Κείμενο που προτείνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
	γ) (νέο) σαφή δέσμευση για τον στόχο της επίτευξης μιας κλιματικά ουδέτερης ΕΕ έως το 2050 και την επίτευξη των στόχων της μείωσης των εκπομπών έως το 2030·

Αιτιολογία

Τα εδαφικά σχέδια δίκαιης μετάβασης θα πρέπει να εγκρίνονται μόνον εφόσον περιλαμβάνουν σαφή δέσμευση για την επίτευξη μιας κλιματικά ουδέτερης ΕΕ έως το 2050 και την επίτευξη των στόχων της μείωσης των εκπομπών έως το 2030, όπως τονίστηκε από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο στις 12 Δεκεμβρίου 2019.

Τροπολογία 14

Άρθρο 7 παράγραφος 2 στοιχείο γ)

Κείμενο που προτείνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
γ) αξιολόγηση των προβλημάτων μετάβασης που αντιμετωπίζουν τα εδάφη που επηρεάζονται αρνητικά σε μεγαλύτερο βαθμό, καθώς και αξιολόγηση των κοινωνικών, οικονομικών και περιβαλλοντικών επιπτώσεων της μετάβασης προς μια κλιματικά ουδέτερη οικονομία, με προσδιορισμό του δυνητικού αριθμού των θέσεων εργασίας που επηρεάζονται και των θέσεων εργασίας που χάνονται, των αναπτυξιακών αναγκών και των στόχων που πρέπει να επιτευχθούν έως το 2030 σε σύνδεση με τον μετασχηματισμό ή τη διακοπή των δραστηριοτήτων έντασης εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου στα εν λόγω εδάφη·	γ) αξιολόγηση των προβλημάτων μετάβασης που αντιμετωπίζουν τα εδάφη που επηρεάζονται αρνητικά σε μεγαλύτερο βαθμό, καθώς και αξιολόγηση των κοινωνικών, οικονομικών και περιβαλλοντικών επιπτώσεων της μετάβασης προς μια κλιματικά ουδέτερη οικονομία, με προσδιορισμό του δυνητικού αριθμού των θέσεων εργασίας που επηρεάζονται και των θέσεων εργασίας που χάνονται, των αναπτυξιακών αναγκών και των στόχων που πρέπει να επιτευχθούν έως το 2030 σε σύνδεση με τον μετασχηματισμό ή τη διακοπή των δραστηριοτήτων έντασης εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου στα εν λόγω εδάφη***, καθώς και αξιολόγηση των αρνητικών δευτερογενών επιπτώσεων της μετάβασης σε γειτονικές περιοχές***·

Αιτιολογία

Όλες οι πιθανές αρνητικές δευτερογενείς επιπτώσεις θα πρέπει να αξιολογούνται δεόντως στο πλαίσιο των εδαφικών σχεδίων δίκαιης μετάβασης.

Τροπολογία 15

Άρθρο 7 παράγραφος 2 στοιχείο στ)

Κείμενο που προτείνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
στ) περιγραφή των μηχανισμών διακυβέρνησης που συνίστανται στις συμφωνίες σύμπραξης, στα σχεδιαζόμενα μέτρα παρακολούθησης και αξιολόγησης και στους αρμόδιους φορείς·	στ) περιγραφή των μηχανισμών διακυβέρνησης που συνίστανται στις συμφωνίες σύμπραξης, στα σχεδιαζόμενα μέτρα παρακολούθησης και αξιολόγησης και στους αρμόδιους φορείς, ***εάν διαφέρουν από τα στοιχεία που έχουν ήδη περιγραφεί στο πρόγραμμα, όπως ορίζεται στο παράρτημα V του κανονισμού (ΕΕ) [νέος κανονισμός περί καθορισμού κοινών διατάξεων (ΚΚΔ)]· οι τοπικές και περιφερειακές αρχές πρέπει να συμμετέχουν πλήρως σε όλες τις πτυχές αυτού του είδους·***

Αιτιολογία

Ως μέτρο απλούστευσης, θα πρέπει να παρέχονται μόνο πληροφορίες που διαφέρουν από τα στοιχεία που έχουν ήδη περιγραφεί στο πρόγραμμα σύμφωνα με το «Υπόδειγμα για τα προγράμματα που υποστηρίζονται από το ΕΤΠΑ (Στόχος "Επενδύσεις στην απασχόληση και την ανάπτυξη"), το ΕΚΤ+, το ΤΔΜ, το Ταμείο Συνοχής και το ΕΤΘΑ — άρθρο 16 παράγραφος 3» (παράρτημα V του ΚΚΔ). ***Επιπλέον, οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές πρέπει να θεωρούνται αναπόσπαστο μέρος της διαδικασίας αυτής.***

Τροπολογία 16

Άρθρο 7 παράγραφος 2 στοιχείο η)

Κείμενο που προτείνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
η) όταν παρέχεται στήριξη για παραγωγικές επενδύσεις σε επιχειρήσεις εκτός των ΜΜΕ, ***εξαντλητικό κατάλογο των εν λόγω πράξεων και επιχειρήσεων και*** αιτιολόγηση της αναγκαιότητας αυτής της στήριξης με μελέτη αποκλίσεων στην οποία θα πρέπει να καταδεικνύεται ότι, αν δεν γίνει η επένδυση, ο αριθμός των θέσεων εργασίας που αναμένεται να απολεσθούν θα υπερβεί τον αριθμό των θέσεων εργασίας που αναμένεται να δημιουργηθούν·	η) όταν παρέχεται στήριξη για παραγωγικές ***και βιώσιμες*** επενδύσεις σε επιχειρήσεις εκτός των ΜΜΕ, αιτιολόγηση της αναγκαιότητας αυτής της στήριξης με μελέτη αποκλίσεων στην οποία θα πρέπει να καταδεικνύεται ότι, αν δεν γίνει η επένδυση, ο αριθμός των θέσεων εργασίας που αναμένεται να απολεσθούν θα υπερβεί τον αριθμό των θέσεων εργασίας που αναμένεται να δημιουργηθούν·

Αιτιολογία

Η πρόβλεψη εξαντλητικού καταλόγου πράξεων και επιχειρήσεων (μεγάλων εταιρειών) στη φάση προγραμματισμού του ΤΔΜ δεν φαίνεται να είναι ιδιαίτερα εφικτή και μπορεί να οδηγήσει σε καθυστερήσεις από την αρχή της περιόδου προγραμματισμού. Επιπλέον, μια τέτοια προσέγγιση έρχεται σε ευθεία αντίθεση με τις προσπάθειες απλούστευσης, το αποτέλεσμα της οποίας ήταν, μεταξύ άλλων, να εγκαταλειφθεί η εφαρμογή χωριστών διαδικασιών για τα μεγάλα έργα σύμφωνα με τα άρθρα 100-103 του ισχύοντος ΚΚΔ.

Τροπολογία 17

Άρθρο 7 παράγραφος 2 στοιχείο θ)

Κείμενο που προτείνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
θ) όταν παρέχεται στήριξη σε επενδύσεις για την επίτευξη μείωσης των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου από δραστηριότητες που απαριθμούνται στο παράρτημα I της οδηγίας 2003/87/ΕΚ, ***εξαντλητικό κατάλογο των πράξεων που πρόκειται να υποστηριχθούν και*** αιτιολόγηση ότι συμβάλλουν στη μετάβαση προς μια κλιματικά ουδέτερη οικονομία και οδηγούν σε σημαντική μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου, σαφώς κάτω των σχετικών δεικτών αναφοράς που χρησιμοποιούνται για τη δωρεάν κατανομή δικαιωμάτων εκπομπής βάσει της οδηγίας 2003/87/ΕΚ, και με την προϋπόθεση ότι είναι απαραίτητες για την προστασία σημαντικού αριθμού θέσεων εργασίας·	θ) όταν παρέχεται στήριξη σε επενδύσεις για την επίτευξη μείωσης των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου από δραστηριότητες που απαριθμούνται στο παράρτημα I της οδηγίας 2003/87/ΕΚ, αιτιολόγηση ότι ***οι προς στήριξη δραστηριότητες*** συμβάλλουν στη μετάβαση προς μια κλιματικά ουδέτερη οικονομία και οδηγούν σε σημαντική μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου, σαφώς κάτω των σχετικών δεικτών αναφοράς που χρησιμοποιούνται για τη δωρεάν κατανομή δικαιωμάτων εκπομπής βάσει της οδηγίας 2003/87/ΕΚ, και με την προϋπόθεση ότι είναι απαραίτητες για την προστασία σημαντικού αριθμού θέσεων εργασίας·

Αιτιολογία

Η πρόβλεψη εξαντλητικού καταλόγου πράξεων στη φάση προγραμματισμού του ΤΔΜ δεν φαίνεται να είναι ιδιαίτερα εφικτή και μπορεί να οδηγήσει σε καθυστερήσεις από την αρχή της περιόδου προγραμματισμού.

Τροπολογία 18

Άρθρο 8α [νέο]

Κείμενο που προτείνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
	Άρθρο 8α
	1. σύσταση πλατφόρμας δίκαιης μετάβασης (εφεξής «πλατφόρμα»), υπό την εποπτεία και την άμεση διαχείριση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, προκειμένου να καταστεί δυνατή η διμερής και πολυμερής ανταλλαγή εμπειριών σχετικά με τα αντληθέντα διδάγματα και τις βέλτιστες πρακτικές σε όλους τους επηρεαζόμενους τομείς.
	2. Η πλατφόρμα περιλαμβάνει δύο σκέλη:
	α) τεχνικές ομάδες εργασίας οι οποίες θα αντιμετωπίζουν συγκεκριμένες προκλήσεις στις σχετικές περιοχές και θα διευκολύνουν την ανταλλαγή εμπειριών και βέλτιστων πρακτικών όσον αφορά την προετοιμασία των εδαφικών σχεδίων δίκαιης μετάβασης και μεμονωμένων δράσεων. Οι τεχνικές ομάδες εργασίας, στις οποίες θα συμμετέχουν οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές, συγκροτούνται σύμφωνα με τις επιχειρησιακές ανάγκες του ΤΔΜ, λαμβάνοντας υπόψη την τομεακή κάλυψη των υποστηριζόμενων δραστηριοτήτων.
	Οι τεχνικές ομάδες εργασίας συνεργάζονται στενά με τον συμβουλευτικό κόμβο InvestEU που έχει συσταθεί σύμφωνα με το άρθρο 20 του κανονισμού (ΕΕ) [νέο πρόγραμμα InvestEU] και τις σχετικές υπηρεσίες της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων προκειμένου να διασφαλίζεται ότι οι τοπικές και περιφερειακές αρχές διαθέτουν τις απαραίτητες τεχνικές και πρακτικές γνώσεις για την πρόσβαση σε χρηματοδότηση που είναι διαθέσιμη μέσω του προγράμματος InvestEU, καθώς και μέσω της ΕΤΕπ.
	β) Ετήσιο Φόρουμ των Περιφερειών Δίκαιης Μετάβασης (εφεξής το «Φόρουμ»), που συνδιοργανώνεται με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή των Περιφερειών. Το Φόρουμ επιτρέπει τον συντονισμό των πολιτικών προσανατολισμών και τη μεταφορά τους σε επιχειρησιακές δραστηριότητες των τεχνικών ομάδων εργασίας.
	3. Η Επιτροπή θεσπίζει τις λεπτομερείς ρυθμίσεις σχετικά με τους μηχανισμούς διακυβέρνησης, τη συμμετοχή, τη λειτουργία και τον προϋπολογισμό της Πλατφόρμας. Πρέπει να διασφαλιστεί ισόρροπη συμμετοχή όλων των επιπέδων διακυβέρνησης.
	4. Το λειτουργικό κόστος της Πλατφόρμας καλύπτεται από τους πόρους τεχνικής βοήθειας σύμφωνα με το άρθρο 3 παράγραφος 2 τρίτο εδάφιο.

Αιτιολογία

Θα πρέπει να προστεθούν συγκεκριμένες διατάξεις για τη δημιουργία της Πλατφόρμας δίκαιης μετάβασης, ώστε να υπάρξει μεγαλύτερη σαφήνεια ως προς τους στόχους και τη λειτουργία της.

Τροπολογία 19

Άρθρο 10 παράγραφος 4

Κείμενο που προτείνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
4. Πριν από την έκδοση μιας κατ' εξουσιοδότηση πράξης, η Επιτροπή διεξάγει διαβουλεύσεις με εμπειρογνώμονες που ορίζουν τα κράτη μέλη σύμφωνα με τις αρχές της διοργανικής συμφωνίας της 13ης Απριλίου 2016 για τη βελτίωση του νομοθετικού έργου.	4. Πριν από την έκδοση μιας κατ' εξουσιοδότηση πράξης, η Επιτροπή διεξάγει διαβουλεύσεις με εμπειρογνώμονες που ορίζουν τα κράτη μέλη ***και με ενδιαφερόμενους φορείς*** σύμφωνα με τις αρχές της διοργανικής συμφωνίας της 13ης Απριλίου 2016 για τη βελτίωση του νομοθετικού έργου.

Τροποποιημένη πρόταση Κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τον καθορισμό κοινών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο+, το Ταμείο Συνοχής και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας, και δημοσιονομικών κανόνων για τα εν λόγω Ταμεία και για το Ταμείο Ασύλου και Μετανάστευσης, το Ταμείο Εσωτερικής Ασφάλειας και το Μέσο για τη Διαχείριση των Συνόρων και των Θεωρήσεων

COM(2020) 23 final

Τροπολογία 20

Άρθρο 21α παράγραφος 1

Κείμενο που προτείνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
Το ποσό των πόρων που διατίθενται για το ΤΔΜ στο πλαίσιο του στόχου «Επενδύσεις στην απασχόληση και την ανάπτυξη» σύμφωνα με το άρθρο [3] του κανονισμού (ΕΕ) [κανονισμός ΤΔΜ] συμπληρώνεται με πόρους από το ΕΤΠΑ, το ΕΚΤ+, ή συνδυασμό αυτών, για την κατηγορία περιφερειών στις οποίες βρίσκεται το οικείο έδαφος. Το σύνολο των πόρων του ΕΤΠΑ και του ΕΚΤ+ που μεταφέρονται στο ΤΔΜ είναι τουλάχιστον ***μιάμιση φορά το ποσό*** της στήριξης του ΤΔΜ, αλλά δεν υπερβαίνει το ***τριπλάσιο*** ποσό της εν λόγω στήριξης. Σε καμία περίπτωση οι πόροι που μεταφέρονται είτε από το ΕΤΠΑ είτε από το ΕΚΤ+ δεν υπερβαίνουν το 20 % των αντίστοιχων κονδυλίων του ΕΤΠΑ και του ΕΚΤ+ για το οικείο κράτος μέλος. […]	Το ποσό των πόρων που διατίθενται για το ΤΔΜ στο πλαίσιο του στόχου «Επενδύσεις στην απασχόληση και την ανάπτυξη» σύμφωνα με το άρθρο [3] του κανονισμού (ΕΕ) [κανονισμός ΤΔΜ] συμπληρώνεται με πόρους από το ΕΤΠΑ, το ΕΚΤ+, ή συνδυασμό αυτών, για την κατηγορία περιφερειών στις οποίες βρίσκεται το οικείο έδαφος ***μέσω προαιρετικών μεταφορών***. Το σύνολο των πόρων του ΕΤΠΑ και του ΕΚΤ+ που μεταφέρονται στο ΤΔΜ είναι τουλάχιστον ***το ήμισυ του ποσού*** της στήριξης του ΤΔΜ, αλλά δεν υπερβαίνει ***μιάμιση φορά το*** ποσό της εν λόγω στήριξης. Σε καμία περίπτωση οι πόροι που μεταφέρονται είτε από το ΕΤΠΑ είτε από το ΕΚΤ+ δεν υπερβαίνουν το 20 % των αντίστοιχων κονδυλίων του ΕΤΠΑ και του ΕΚΤ+ για το οικείο κράτος μέλος. […]

Αιτιολογία

Θα πρέπει να δοθεί στα κράτη μέλη μεγαλύτερη ευελιξία όσον αφορά τον καθορισμό των ποσών προς μεταφορά από το ΕΤΠΑ και το ΕΚΤ + στο ΤΔΜ. Με τον τρόπο αυτό, θα περιοριστούν επίσης οι πιθανές αποδεσμεύσεις πιστώσεων σε περίπτωση χαμηλής ικανότητας απορρόφησης στις περιοχές που πλήττονται περισσότερο από τη μετάβαση.

Τροπολογία 21

Άρθρο 59 3α (νέο)

Κείμενο που προτείνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
	3α. Οι πράξεις που λαμβάνουν στήριξη από το ΤΔΜ σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) [κανονισμός για το ΤΔΜ] επιστρέφουν τη στήριξη από το ΤΔΜ εάν, εντός δέκα ετών από την τελική πληρωμή στο κράτος μέλος που έλαβε τη στήριξη, λειτουργήσει νέο ορυχείο εξόρυξης άνθρακα, λιγνίτη ή πετρελαιούχου σχιστόλιθου ή πεδίο εξόρυξης τύρφης ή ακόμη επαναλειτουργήσει ένα προσωρινά παροπλισμένο ορυχείο άνθρακα, λιγνίτη ή πετρελαιούχου σχιστόλιθου ή πεδίο εξόρυξης τύρφης στην επικράτεια στην οποία χρησιμοποιήθηκε η στήριξη από το ΤΔΜ.

Αιτιολογία

Ο στόχος της στήριξης είναι να βοηθήσει τις περιφέρειες στη μετάβασή τους προς μια ουδέτερη, από πλευράς ανθρακούχων εκπομπών, οικονομία, η οποία να αποκλείει τόσο τη λειτουργία νέων ορυχείων και/ή εξόρυξης τύρφης όσο και την επαναλειτουργία των προσωρινά παροπλισμένων.

II. **ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ**

Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

1. εκφράζει την ικανοποίησή της για τη δημιουργία του Ταμείου Δίκαιης Μετάβασης, το οποίο θα αποτελέσει βασικό εργαλείο για τη στήριξη των περιφερειών που πλήττονται περισσότερο από τη μετάβαση προς την κλιματική ουδετερότητα·

2. επικροτεί το γεγονός ότι στην πρόταση για το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης λαμβάνονται υπόψη οι βασικές συστάσεις που η ΕτΠ διατύπωσε στη γνωμοδότησή της σχετικά με τον «Κοινωνικοοικονομικό διαρθρωτικό μετασχηματισμό των περιφερειών εξόρυξης άνθρακα στην Ευρώπη» [1]·

3. εκφράζει την ικανοποίησή της για το γεγονός ότι το ταμείο θα παρέχει στήριξη σε όλα τα κράτη μέλη, αλλά θα εξακολουθήσει να επικεντρώνεται μόνο στις πλέον πληγείσες περιοχές. Επιπλέον, για λόγους ορθής συγκέντρωσης και αποτελεσματικότητας του ταμείου, καθώς και για τον καθορισμό της ελάχιστης έντασης της ενίσχυσης, θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη μόνο ο πληθυσμός των πληττόμενων περιοχών·

4. εκφράζει την ικανοποίησή της για τα προτεινόμενα κονδύλια ύψους 11 270 459 000 ευρώ (σε τρέχουσες τιμές) για το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης από το Πολυετές Δημοσιονομικό Πλαίσιο για την περίοδο 2021-2027 και το πρόσθετο ποσό των 32 803 000 000 ευρώ (σε τρέχουσες τιμές) από το Ευρωπαϊκό Μέσο για την Ανάκαμψη ως μαζική ώθηση για την επίτευξη του στόχου του Ταμείου Δίκαιης Μετάβασης· σημειώνει με ανησυχία ότι τα αριθμητικά στοιχεία που εκφράζονται σε τρέχουσες τιμές ενδέχεται να οδηγήσουν σε μείωση της διαφάνειας και της συγκρισιμότητας των χορηγήσεων μεταξύ των τομέων του ΠΔΠ· καλεί το Συμβούλιο να συμπεριλάβει το ποσό στις πραγματικές, πρόσθετες πιστώσεις στις διαπραγματεύσεις για το Πολυετές Δημοσιονομικό Πλαίσιο 2021-2027·

5. σημειώνει με ανησυχία ότι οι πρόσθετοι πόροι που χρηματοδοτούνται στο πλαίσιο του ευρωπαϊκού μέσου ανάκαμψης, που οδηγούν σε πρόσθετες αναλήψεις υποχρεώσεων κατά τα έτη 2021-2024, θα ασκήσουν υπερβολική πίεση στις διαχειριστικές αρχές και στους τελικούς δικαιούχους να προετοιμάσουν, να εφαρμόσουν και να δαπανήσουν σχεδόν το 75 % των συνολικών κονδυλίων εντός των τεσσάρων πρώτων ετών της νέας περιόδου προγραμματισμού·

6. χαιρετίζει την πρωτοβουλία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής να ενσωματώσει τη μετάβαση σε μια κλιματικά ουδέτερη, κλιματικά ευαίσθητη και οικολογικά βιώσιμη οικονομία έως το 2050 με στοχοθετημένα μέτρα και να στηρίξει τους τομείς που πλήττονται περισσότερο από τη μετάβαση στην κλιματική ουδετερότητα με ειδικό τρόπο και με πρόσθετους πόρους· υπογραμμίζει ότι αυτά τα πρόσθετα κονδύλια δεν πρέπει σε καμία περίπτωση να προέρχονται από τον προϋπολογισμό της πολιτικής για τη συνοχή· επισημαίνει ότι ένας ισχυρός προϋπολογισμός για την πολιτική συνοχής πρέπει να παραμείνει η κύρια προτεραιότητα όσον αφορά την υποστήριξη της δράσης για το κλίμα σε εδαφικό επίπεδο·

---

[1] Γνωμοδότηση με θέμα «Κοινωνικοοικονομικός διαρθρωτικός μετασχηματισμός των περιφερειών εξόρυξης άνθρακα στην Ευρώπη» (ΕΕ C 39 της 5.2.2020, σ. 58).

7. ζητεί από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να θέσει το νέο Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης στον Τομέα 2 (Συνοχή και Αξίες) του ΠΔΠ 2021-2027 αντί του Τομέα 3 (Φυσικοί πόροι και Περιβάλλον), και επαναλαμβάνει ότι απορρίπτει τις προβλεπόμενες περικοπές στην πολιτική για τη συνοχή· υπενθυμίζει ότι η ΕτΠ έχει ζητήσει όλη η εθνική συγχρηματοδότηση του ΕΔΕΤ να εξαιρείται από τους υπολογισμούς του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης· θεωρεί ότι το ίδιο πρέπει να ισχύει για το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης·

8. επισημαίνει τις ιδιαίτερες δυσκολίες που αντιμετωπίζουν οι περιφέρειες με υψηλή εξάρτηση από ορυκτά καύσιμα με απομονωμένα ενεργειακά συστήματα, όπως οι εξόχως απόκεντρες περιοχές· υπογραμμίζει ότι η ανάπτυξη του ενεργειακού μείγματος σε σχέση με την περιοχή, το νερό, τα απόβλητα και την ενέργεια, είναι καθοριστικής σημασίας για την ενεργειακή της στρατηγική προς μια οικονομία με ουδέτερο ισοζύγιο άνθρακα·

9. λαμβάνει υπόψη την προσαρμοσμένη εκτίμηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής ότι οι τρεις πυλώνες του μηχανισμού δίκαιης μετάβασης θα οδηγήσουν σε επενδύσεις 150 δισεκατομμυρίων ευρώ έως το 2030. Ωστόσο, η ΕτΠ εκφράζει ανησυχίες σχετικά με το αναμενόμενο ποσοστό μόχλευσης και τη σκοπιμότητα των ιδιωτικών επενδύσεων για ορισμένα από τα πιθανά έργα·

10. ζητεί να μην παρέχεται στήριξη από το ΤΔΜ ή τον ΜΔΜ για επενδύσεις σε περιφέρειες NUTS-3 στις οποίες έχει χορηγηθεί δημόσια άδεια για το άνοιγμα νέου ορυχείου άνθρακα, λιγνίτη ή πετρελαιούχου σχιστόλιθου ή πεδίου εξόρυξης τύρφης ή για την επαναλειτουργία προσωρινά ενός παροπλισμένου ορυχείου άνθρακα, λιγνίτη ή πετρελαιούχου σχιστόλιθου ή πεδίου εξόρυξης τύρφης·

11. επικροτεί το γεγονός ότι η πληρωμή δανείων του δημόσιου τομέα θα πρέπει να περιορίζεται σε έργα που επιτυγχάνουν μετρήσιμη επίδραση στην αντιμετώπιση κοινωνικών, οικονομικών ή περιβαλλοντικών προκλήσεων μετά τη μετάβαση σε μια κλιματικά ουδέτερη οικονομία·

12. επισημαίνει ότι οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές πρέπει επίσης να χρηματοδοτήσουν έργα στο πλαίσιο της διαδικασίας προς μια κλιματικά ουδέτερη οικονομία, τα οποία δεν παράγουν επαρκή ίδια έσοδα και για τα οποία δεν λαμβάνουν στήριξη στο πλαίσιο άλλων προγραμμάτων της Ένωσης· επικροτεί εν προκειμένω την πρόταση κανονισμού σχετικά με τη δανειακή διευκόλυνση του δημόσιου τομέα στο πλαίσιο του Μηχανισμού Δίκαιης Μετάβασης, η οποία στηρίζει τις οντότητες του δημόσιου τομέα στις επενδυτικές τους ανάγκες που προκύπτουν από τις προκλήσεις που περιγράφονται στα σχέδια δίκαιης μετάβασης·

13. επισημαίνει ότι στις τοπικές και περιφερειακές αρχές της ΕΕ υπάρχουν διαφορετικά επίπεδα εμπειρίας και χρήση των χρηματοδοτικών μηχανισμών της ΕΤΕπ· ως εκ τούτου, για να εξασφαλιστεί η επιτυχία του πυλώνα 3 του Μηχανισμού Δίκαιης Μετάβασης, καλεί την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να διασφαλίσει ότι τα αντίστοιχα κράτη μέλη παρέχουν επαρκή πρακτική και τεχνική βοήθεια σε εκείνες τις τοπικές και περιφερειακές αρχές που επιθυμούν να χρησιμοποιήσουν τους αντίστοιχους χρηματοδοτικούς μηχανισμούς της ΕΤΕπ·

14. λαμβάνει υπόψη την ευθυγράμμιση του πεδίου της στήριξης του Ταμείου Δίκαιης Μετάβασης, του ΕΤΠΑ και του ΕΚΤ+, καθώς οι περισσότερες δραστηριότητες που υποστηρίζονται από το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης μπορούν επίσης να χρηματοδοτηθούν στο πλαίσιο των στόχων του ΕΤΠΑ και του ΕΚΤ+·

15. ανησυχεί για την καθυστέρηση που μπορεί να προκαλέσει το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης στην εφαρμογή των κύριων προγραμμάτων της πολιτικής συνοχής· εκφράζει επίσης την ανησυχία της για την πολυπλοκότητα και τη γραφειοκρατία που μπορεί να προκύψει από τη διαχείριση αυτού του νέου ταμείου όσον αφορά τη διαχείριση των κύριων προγραμμάτων της πολιτικής για τη συνοχή·

16. θεωρεί λυπηρό το γεγονός ότι η πρόταση της Επιτροπής αποσκοπεί στη θέσπιση προγραμμάτων σε επίπεδο NUTS 3 αντί του επιπέδου NUTS 2, το οποίο είναι το επίπεδο στο οποίο εφαρμόζονται τα βασικά προγράμματα της πολιτικής για τη συνοχή. Η εν λόγω πρόταση αντίκειται στην έννοια των λειτουργικών περιοχών οι οποίες δεν είναι κατ' ανάγκη πανομοιότυπες με τις διοικητικές περιοχές NUTS 3. Η ΕτΠ υπογραμμίζει ότι θα πρέπει να απαιτείται μόνο ένα αντίστοιχο εδαφικό σχέδιο σε επίπεδο NUTS 2·

17. ζητεί να διευρυνθεί το πεδίο της στήριξης του Ταμείου Δίκαιης Μετάβασης ούτως ώστε, σε συμφωνία με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και τα κράτη μέλη, οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές να μπορούν να περιλαμβάνουν πρόσθετα επιλέξιμα έργα στο πλαίσιο των εδαφικών σχεδίων τους δίκαιης μετάβασης. Ζητεί, επιπλέον, η ανεργία και ιδίως η ανεργία των νέων, να συνεκτιμηθεί ως ουσιαστικός δείκτης για την κατανομή των πόρων που διατίθενται στο ταμείο·

18. καλεί τους τοπικούς και τους περιφερειακούς φορείς να συμμετάσχουν ενεργά στην προετοιμασία των εδαφικών σχεδίων δίκαιης μετάβασης, δεδομένου ότι η διαχείριση του ΤΔΜ θα γίνεται από κοινού και οι πόροι του ΕΤΠΑ και του ΕΚΤ+ συνδέονται στενά με τη στήριξη του ΤΔΜ·

19. ζητεί από την Επιτροπή να παράσχει περισσότερες κατευθύνσεις σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο προτίθεται να συνδράμει τις διαχειριστικές αρχές και τις περιφέρειες στην κατάρτιση των εδαφικών τους σχεδίων τους δίκαιης μετάβασης, δεδομένου ότι η πρόταση για τον κανονισμό ΤΔΜ, συμπεριλαμβανομένων των παραρτημάτων του, ενδέχεται να υποστεί ουσιαστικές τροποποιήσεις. Η ΕτΠ προειδοποιεί για τυχόν πρόσθετες καθυστερήσεις στην προετοιμασία των εν λόγω προγραμμάτων, όπου η στήριξη του ΤΔΜ εξαρτάται από την παροχή στήριξης από το ΕΤΠΑ και το ΕΚΤ+ λόγω της υποχρέωσης έγκρισης εδαφικών σχεδίων δίκαιης μετάβασης

20. τονίζει ότι τα πληττόμενα εδάφη δεν πρέπει να υποχρεούνται να υποβάλλουν στα περιφερειακά τους σχέδια δίκαιης μετάβασης πλήρεις καταλόγους των δυνητικών εταιρειών και/ή πράξεων στις οποίες χορηγούν ενισχύσεις, καθώς αυτό θα προκαλεί καθυστερήσεις στην έγκρισή τους και περιττό διοικητικό φόρτο για τις διαχειριστικές αρχές. Η ΕτΠ επισημαίνει εν προκειμένω ότι μια χωριστή διαδικασία για την έγκριση μεγάλων έργων έχει παραλειφθεί από την πρόταση της Επιτροπής για τον νέο Κανονισμό περί καθορισμού κοινών διατάξεων (ΚΚΔ), και ότι ένας τέτοιος κατάλογος δικαιούχων και/ή πράξεων θα αντιστρέψει εκ νέου τη διαδικασία·

21. ζητεί οι μεταφορές προς το ΤΔΜ να υπόκεινται σε ανώτατο όριο στο 20 % των αρχικών πιστώσεων του επιχειρησιακού προγράμματος ΕΤΠΑ και ΕΚΤ+. Η ΕτΠ προτείνει να δοθεί μεγαλύτερη ευελιξία στις διαχειριστικές αρχές, με την πραγματοποίηση μεταφορών σε εθελοντική βάση σύμφωνα με το άρθρο 6 παράγραφος 2 του σχεδίου κανονισμού με μέγιστο ποσό έως και μιάμιση φορά του ποσού της στήριξης από το ΤΔΜ και μόνο με τη συγκατάθεση των εμπλεκόμενων τοπικών και περιφερειακών αρχών·

22. υπογραμμίζει ότι είναι σημαντικό να αποφευχθεί η περιττή γραφειοκρατεία με τη σαφή πρόβλεψη εκ των προτέρων εκτίμησης αντικτύπου του συστήματος προγραμματισμού και παρακολούθησης για το ΤΔΜ·

23. σημειώνει ότι οι επενδυτικές προτεραιότητες για το ΤΔΜ θα περιγράφονται στις αντίστοιχες ανά χώρα εκθέσεις, οι οποίες θα αποτελούν μέρος της διαδικασίας του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου· επισημαίνει ότι οι περιφέρειες εξακολουθούν να μην συνδέονται επίσημα με τη διαδικασία και πιστεύει ότι πρέπει να ανατεθεί ισχυρότερος ρόλος στις τοπικές και τις περιφερειακές αρχές προκειμένου να επιτευχθούν οι στόχοι του ΤΔΜ·

24. εκφράζει την ικανοποίησή της για το γεγονός ότι ο κανονισμός ορίζει συγκεκριμένα στοιχεία που πρέπει να περιλαμβάνονται στα εδαφικά σχέδια δίκαιης μετάβασης. Η ΕτΠ καλεί τη νομοθετική αρχή να προσθέσει στα στοιχεία αυτά μια σαφή δέσμευση για την επίτευξη των στόχων της συμφωνίας του Παρισιού, του στόχου της ΕΕ για κλιματική ουδετερότητα έως το 2050 και των στόχων μείωσης των εκπομπών για το 2030·

25. επισημαίνει ότι η Πλατφόρμα για τις περιφέρειες εξόρυξης άνθρακα σε μετάβαση δημιουργήθηκε αρχικά για να επικεντρωθεί σε περιοχές εξόρυξης άνθρακα όπου οι σχετικές δραστηριότητες συνεχίζονται, και ότι το σχέδιο προέβλεπε επέκταση του πεδίου εφαρμογής της πρωτοβουλίας σε όλες τις περιφέρειες υψηλής έντασης άνθρακα κατά το δεύτερο στάδιο. Η ΕτΠ τονίζει ότι οι περιφέρειες που βρίσκονται σε μεταβατικό στάδιο θα αντιμετωπίσουν παρόμοια εμπόδια και, ως εκ τούτου, η νέα πλατφόρμα θα πρέπει να παρέχει συμβουλευτικές υπηρεσίες, να συνδράμει τις διαχειριστικές αρχές και τους δικαιούχους όσον αφορά τις ιδέες τους για έργα και την πρακτική εφαρμογή τους στην πράξη, και να χρησιμεύει επίσης ως βήμα ανταλλαγής ορθών πρακτικών·

26. επικροτεί, εν προκειμένω, τη δημιουργία της Πλατφόρμας Δίκαιης Μετάβασης, η οποία θα πρέπει να βασίζεται στις θετικές εμπειρίες από τις περιφέρειες υψηλής έντασης άνθρακα και άλλες περιφέρειες που έχουν καταφέρει να μεταβούν με επιτυχία από τα ορυκτά καύσιμα σε καθαρές πηγές ενέργειας. Η ΕτΠ υπογραμμίζει ότι η εν λόγω Πλατφόρμα θα διασφαλίζει ότι όλες οι αρμόδιες υπηρεσίες της Επιτροπής και η ΕΤΕπ συνεργάζονται στενά για την αντιμετώπιση των διαρθρωτικών αλλαγών στις πληγείσες περιοχές. Η ΕτΠ δεσμεύεται να συμμετέχει στενά στη λειτουργία της Πλατφόρμας δίκαιης μετάβασης, ιδίως μέσω της συνδιοργάνωσης ετήσιου φόρουμ των περιφερειών δίκαιης μετάβασης με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή·

27. τονίζει ότι οι διατάξεις της ΕΕ για τις κρατικές ενισχύσεις πρέπει να παρέχουν ευελιξία όταν οι επιλέξιμες περιφέρειες σε μεταβατικό στάδιο επιθυμούν να προσελκύσουν ιδιωτικές επενδύσεις. Η ΕτΠ επαναλαμβάνει την έκκλησή της προς την Επιτροπή, κατά την κατάρτιση των νέων κατευθυντήριων γραμμών, να συνεκτιμήσει τα προβλήματα που συνδέονται με τις διαρθρωτικές αλλαγές στις πληγείσες περιοχές και να διασφαλίσει ότι οι περιφέρειες αυτές διαθέτουν επαρκή ευελιξία ώστε να είναι σε θέση να υλοποιήσουν τα έργα τους κατά τρόπο κοινωνικά και οικονομικά βιώσιμο·

28. τονίζει ότι η στήριξη μέσω του Ταμείου Δίκαιης Μετάβασης για παραγωγικές επενδύσεις σε επιχειρήσεις εκτός των ΜΜΕ δεν θα πρέπει να περιορίζεται στις περιοχές που είναι επιλέξιμες για κρατική ενίσχυση βάσει του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο α) και γ) της ΣΛΕΕ σύμφωνα με τους υφιστάμενους κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις. Αντιθέτως, η νομοθεσία για τις κρατικές ενισχύσεις θα πρέπει να επιτρέπει σε όλους τους κλάδους που επωφελούνται από το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης να αντισταθμίζουν αποτελεσματικά την απειλή της απώλειας θέσεων εργασίας σε πρώιμο στάδιο. Αυτό θα πρέπει επίσης να διασφαλιστεί με την ανάλογη προσαρμογή του γενικού κανονισμού απαλλαγής κατά κατηγορία·

29. τονίζει ότι οι περιοχές που πλήττονται περισσότερο από τη μετάβαση σε μια κλιματικά ουδέτερη οικονομία θα πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να αντιμετωπίζουν ενεργά τη σχετική διαρθρωτική αλλαγή το συντομότερο δυνατό Ως εκ τούτου, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή των Περιφερειών υποστηρίζει ότι οι μελλοντικές προσαρμογές της νομοθεσίας περί κρατικών ενισχύσεων, π.χ. μέσω της νέας κατευθυντήριας γραμμής από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή βάσει του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο β) ή γ) της ΣΛΕΕ, θα πρέπει να διασφαλίζουν ότι οι ενισχύσεις επιτρέπονται ανεξάρτητα από το καθεστώς της ενισχυόμενης περιοχής βάσει των ισχυόντων κανόνων·

30. αναγνωρίζει τον ρόλο των στρατηγικών έξυπνης εξειδίκευσης ως ενός από τα βασικά εργαλεία για την υλοποίηση του νέου ΤΔΜ·

31. υπογραμμίζει ότι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή των Περιφερειών πραγματοποίησε έρευνα για την ανάλυση των αλλαγών που απαιτούνται όσον αφορά τους κανονισμούς περί κρατικών ενισχύσεων σε σχέση με τη διαρθρωτική αλλαγή στις ευρωπαϊκές περιφέρειες άνθρακα ([2])· επισημαίνει ότι στα συμπεράσματα τονίζεται ότι η διαδικασία μετάβασης θα πρέπει να υποστηρίζεται από κρατικές ενισχύσεις προκειμένου να προσελκύονται εταιρείες που θα μπορούσαν να αντισταθμίσουν απώλειες θέσεων εργασίας και απώλειες στη δημιουργία αξίας και ότι οι κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις θα πρέπει να επιτρέπουν μεγαλύτερη ευελιξία, ιδίως όσον αφορά τις επενδύσεις σε ενεργειακές υποδομές, την ενεργειακή απόδοση, τις επενδύσεις που σχετίζονται με την ενέργεια και τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας·

32. εκφράζει την ικανοποίησή της για το γεγονός ότι η νομοθετική πρόταση βασίζεται στο άρθρο 175 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, άρθρο που επικεντρώνεται στη συνοχή, και θεωρεί ότι η πρόταση περιγράφει σαφώς την ευρωπαϊκή προστιθέμενη αξία της και είναι σύμφωνη με τις αρχές της επικουρικότητας και της αναλογικότητας.

Βρυξέλλες, 2 Ιουλίου 2020.

Ο Πρόεδρος
της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών

Απόστολος ΤΖΙΤΖΙΚΩΣΤΑΣ

([2]) https://cor.europa.eu/en/news/Pages/report-coal.aspx